

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Anita Sowińska – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Katarzyna Nowak, Departament Gospodarki Odpadami tel. (022) 36 92 658, e-mail: katarzyna.nowak@klimat.gov.pl Pani Joanna Kwapisz, Departament Gospodarki Odpadami tel. (022) 36 92 274, e-mail: Joanna.kwapisz@klimat.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 28 marca 2024 r.</p> <p>Źródło: art. 101a ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54)</p> <p>Nr w wykazie prac: 922</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W okresie obowiązywania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. poz. 1395), zidentyfikowano następujące problemy:

1. dopuszczalne zawartości w glebie oraz dopuszczalne zawartości w ziemi substancji powodujących ryzyko szczególnie istotne dla ochrony powierzchni ziemi, są zróżnicowane dla poszczególnych grup gruntów, wydzielonych w oparciu o sposób ich użytkowania. Należy wskazać, że 24 grudnia 2021 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2404), zwane dalej „rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii”, które zostało wydane na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii dokonało zmiany w nazwach klas przeznaczenia terenu oraz ich symbolach wraz z numeracją, które nie pokrywają się z dotychczas obowiązującymi na podstawie uchylonego rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. poz. 1587). W związku ze zmianą przepisów dot. zagospodarowania przestrzennego pojawiły się wątpliwości dotyczące przypisania określonego w planie miejscowym przeznaczenia terenu do właściwej grupy gruntów, a tym samym przyporządkowania właściwej dla tego terenu dopuszczalnej zawartości substancji powodującej ryzyko;
2. zastosowanie różnych kryteriów decyzyjnych, dopuszczalnych wartości ryzyka, na potrzeby wyznaczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie i ziemi wykazało, że właściwym kryterium dla substancji o działaniu toksycznym, dla wszystkich grup gruntów jest wartość $HQ < 1$, a dla substancji o działaniu rakotwórczym lub mutagennym jest wartość $CR < 10^{-6}$; eksperci wskazują na potrzebę odpowiedniego skorygowania procedury wyznaczania poziomów dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub ziemi dla substancji powodujących ryzyko, która nie została wprost wymieniona w załączniku nr 1, a które spełniają definicję substancji powodującej ryzyko;
3. regionalne dyrekcje ochrony środowiska sygnalizują potrzebę weryfikacji dopuszczalnych poziomów zawartości substancji powodujących ryzyko z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) oraz niektórych pestycydów chloroorganicznych w glebie i ziemi określonych dla głębokości 0-0,25 m ppt wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, z uwagi na aktualne wyniki badań naukowych dotyczące wpływu tych substancji na zdrowie ludzi i stan środowiska.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że istnieje potrzeba zmiany i doprecyzowania dotychczasowych przepisów w poniżej opisanym zakresie:

1. wprowadzenie zmian wynikających z rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii (zmiana w § 3 ust. 4). Użyte dotychczas symbole wskazujące na przypisanie terenów do odpowiednich grup gruntów, dla których określono dopuszczalne zawartości substancji powodujących ryzyko proponuje dostosować się do symboli wymienionych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii (dodany w § 3 ust. 4a).
2. weryfikacja kryteriów decyzyjnych, dopuszczalnych wartości ryzyka, na potrzeby wyznaczenia dopuszczalnych zawartości w glebie i ziemi substancji powodujących ryzyko innej niż wskazana w załączniku 1 zgodnie z aktualną wiedzą ekspercką (zmiana w § 4);

3. doprecyzowanie aktualnego brzmienia przepisu dotyczącego określania źródeł informacji istotnych dla oceny zanieczyszczenia (zmiana § 8 ust. 1 i § 13 ust. 2 pkt 1 lit. c) oraz wprowadzenie otwartego katalogu źródeł informacji istotnych dla oceny zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi (zmiana § 8 ust. 2); uszczegółowienie przepisu dotyczącego pobierania próbek gleby i ziemi dla głębokości przekraczającej 0,25 m ppt (zmiana § 9 ust. 1 pkt 4); doprecyzowanie przepisu, w kierunku rezygnacji z konieczności badania wodoprzepuszczalności w każdej pobranej pojedynczej próbce gleby lub ziemi z głębokości przekraczającej 0,25 m ppt, przy czym obowiązkiem badania wodoprzepuszczalności nie powinny być przypadki, gdy zawartość substancji powodującej ryzyko nie przekracza dopuszczalnej zawartości substancji powodującej ryzyko określonej dla gruntów dobrze przepuszczalnych, a dodatkowo wprowadzenie również obowiązku prowadzenia tego badania w próbkach jednorodnych litologicznie (zmiana § 9 ust. 1 pkt 7 lit. a tiret drugie);
4. uszczegółowienie przepisu odnoszącego się do głębokości pobierania próbek w ramach badań szczegółowych (zmiana § 10 ust. 1 pkt 1), pobierania próbek pojedynczych (§ 10 ust. 1 pkt 3) i doprecyzowanie przepisu o konieczności podania w dokumentacji badań szczegółowych współrzędnych obszaru zanieczyszczonego (zmiana § 10 ust. 1 pkt 7 lit. h);
5. zmiany dopuszczalnych poziomów zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie i ziemi określonych dla głębokości 0-0,25 m ppt dla zanieczyszczeń z grupy WWA oraz niektórych pestycydów chloroorganicznych, zgodnie z aktualną wiedzą ekspercką (zmiana w załączniku nr 1); proponuje się określić dopuszczalne poziomy tych substancji na podstawie wyników oceny zagrożenia dla zdrowia ludzi i stanu środowiska, z uwzględnieniem przeglądu zawartości substancji powodujących ryzyko stwierdzanych w glebach w Polsce, a także porównać z wartościami ustalonymi w innych krajach Europy.

Należy wskazać, że nie ma możliwości rozwiązania powyższych problemów w sposób pozalegisłacyjny. Proponowane w projekcie zmiany przepisów zostały opracowane na podstawie analizy dotychczas obowiązujących rozwiązań dotyczących dokonywania oceny zanieczyszczenia gleby i ziemi oraz uwzględnia doświadczenia na poziomie krajowym oraz innych krajów UE. Ponadto, zaproponowane zmiany uwzględnia wyniki przeprowadzonych analiz eksperckich.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zawartości dopuszczalne lub wskaźnikowe są popularnym narzędziem stosowanym w krajach Unii Europejskiej, pozostałych krajach Europy, a także np. w Kanadzie, do charakteryzowania stopnia zanieczyszczenia gleb i gruntów. Narzędzie to jest użyteczne zarówno ze względów prawnych jak i analitycznych, z uwagi na wygodę stosowania i porównywalność. W Unii Europejskiej z uwagi na brak ramowych instrumentów legislacyjnych w zakresie ochrony gleb, a także zróżnicowanie właściwości gleb, odmienne warunki geologiczne i klimatyczne w Europie, przyjęte w różnych krajach listy substancji uznawanych za powodujące ryzyko, a także określone dla nich dopuszczalne poziomy zawartości, znacznie się od siebie różnią. Zawartości te są często nieporównywalne z uwagi na inny sposób opracowania, wymaganą metodykę badań, a także przeznaczenie aktów prawnych, w których się znajdują (różne są skutki prawne przekroczenia dopuszczalnych zawartości – np. obowiązek monitoringu, przeprowadzenia analizy ryzyka lub remediacji). Zróżnicowany w krajach UE jest również podział na grupy gruntów wydzielony w oparciu o sposób ich użytkowania.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Władający powierzchnią ziemi na terenach, na których występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi lub szkoda w środowisku w powierzchni ziemi.	Potencjalnie dotyczy wszystkich władających powierzchnią ziemi, na terenach, na których są lub były prowadzone działania mogące powodować zanieczyszczenie.	Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz rejestr szkód w środowisku, w tym szkód w powierzchni ziemi.	Pozytywne – przepisy rozporządzenia tworzą jasno określoną procedurę wykonywania oceny zanieczyszczenia gleby i ziemi.
Podmioty korzystające ze środowiska, które prowadzą działalność mogącą powodować zanieczyszczenie powierzchni ziemi lub których działalność jest przyczyną bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub których działalność jest przyczyną szkody w środowisku w powierzchni ziemi, w tym m.in.	Potencjalnie dotyczy wszystkich podmiotów korzystających ze środowiska, na terenach, na których prowadzona jest działalność mogąca powodować zanieczyszczenie.	Rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku prowadzony przez GDOŚ.	Pozytywne – przepisy rozporządzenia dają jasno określoną procedurę wykonywania oceny stanu zanieczyszczonej gleby i ziemi.

instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.			
Organy administracji właściwe do wydawania decyzji ustalających plany remediacji - regionalni dyrektorzy ochrony środowiska (dalej jako „rdoś”) i organ odwoławczy – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (dalej jako „GDOŚ”).	rdoś – 16, GDOŚ – 1	Dane własne	Pozytywne – przepisy rozporządzenia dają jasno określone kryteria do oceny stanu zanieczyszczenia powierzchni ziemi.
Przedsiębiorcy zajmujący się opracowywaniem i wykonywaniem planów remediacji, a także badaniami stanu zanieczyszczenia powierzchni ziemi.	Istnieje ponad 50 przedsiębiorców, którzy zajmują się opracowywaniem i wykonywaniem planów remediacji. Szacuje się, że przedsiębiorców, którzy zajmują się badaniami stanu zanieczyszczenia powierzchni ziemi może być nawet kilkaset. Projekty planów remediacji i badania wykonują podmioty świadczące usługi środowiskowe, geologiczne, geotechniczne i wiertnicze, firmy consultingowe, a także uczelnie wyższe i instytuty badawcze.	Dane uzyskane od Stowarzyszenia Instytut Remediacji Terenów Zanieczyszczonych.	Pozytywne – przepisy rozporządzenia dają jasno określone kryteria do oceny stanu zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji.

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt został przekazany do konsultacji (21 dni) do następujących podmiotów:

- 1) Polska Akademia Nauk – Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska;
- 2) Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu – Instytut Nauk o Glebie i Ochrony Środowiska;
- 3) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 4) Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa;
- 5) Polska Izba Przemysłu Chemicznego;
- 6) Polskie Towarzystwo Geologiczne;
- 7) Polskie Towarzystwo Gleboznawcze;
- 8) Naczelna Organizacja Techniczna;
- 9) Instytut na Rzecz Ekorozwoju;
- 10) Polski Klub Ekologiczny;
- 11) Polska Izba Ekologii;
- 12) Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin;
- 13) Polskie Towarzystwo Inżynierii Ekologicznej;
- 14) Klaster Laboratoriów Badawczych i Wzorcujących przy Związku Pracodawców Pomorza Zachodniego "Lewiatan";
- 15) Klub Polskich Laboratoriów Badawczych POLLAB;
- 16) Stowarzyszenie Instytut Remediacji Terenów Zanieczyszczonych;
- 17) Polski Komitet Normalizacyjny.

budżet państwa		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania		Projekt rozporządzenia nie powoduje skutków finansowych dla jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, polegających na zwiększeniu wydatków lub zmniejszeniu dochodów tych jednostek w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.										
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Brak dodatkowych informacji - projekt rozporządzenia nie powoduje skutków finansowych dla jednostek sektora finansów publicznych.										
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-				
	osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne	-	-	-	-	-	-	-				
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowana regulacja może mieć niewielki wpływ na realizację przez przedsiębiorstwa obowiązku remediacji, wynikającego z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2021 r. – Prawo ochrony środowiska i ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, w tym nałożenie lub zwolnienie od tego obowiązku, dla gruntów, na których stwierdzono zanieczyszczenie WWA oraz niektórymi pestycydami chloroorganicznymi.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projektowana regulacja może mieć niewielki wpływ na realizację przez przedsiębiorstwa obowiązku remediacji, wynikającego z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2021 r. – Prawo ochrony środowiska i ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, w tym nałożenie lub zwolnienie od tego obowiązku, dla gruntów, na których stwierdzono zanieczyszczenie WWA oraz niektórymi pestycydami chloroorganicznymi.										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana regulacja może mieć niewielki pozytywny wpływ na zdrowie obywateli, z uwagi na doprecyzowanie przepisów dotyczących oceny zanieczyszczenia gleby i ziemi substancjami powodującymi ryzyko.										
	osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne	Projektowana regulacja może mieć niewielki pozytywny wpływ na zdrowie osób starszych oraz osób niepełnosprawnych, z uwagi na doprecyzowanie przepisów dotyczących oceny zanieczyszczenia gleby i ziemi substancjami powodującymi ryzyko.										
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Nie ma możliwości bezpośredniego porównania kosztów ponoszonych obecnie przez podmioty korzystające ze środowiska i władających powierzchnią ziemi do oszczędności lub kosztów, które mogą wynikać z prowadzenia projektowanej regulacji. Nie można także oszacować oszczędności lub kosztów jakie spowoduje projektowana regulacja w ujęciu rocznym. Projektowana regulacja może mieć niewielki wpływ na realizację, wynikającego z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2021 r. – Prawo ochrony środowiska i ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie obowiązku remediacji, w tym nałożenie lub										

		zwolnienie od tego obowiązku, dla gruntów, na których stwierdzono zanieczyszczenie WWA oraz niektórymi pestycydami chloroorganicznymi.	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Obowiązki w zakresie ochrony powierzchni ziemi wynikają z przepisów ustawowych. Przedmiotowy projekt rozporządzenia obejmuje jedynie zagadnienia techniczne związane z prowadzeniem oceny zanieczyszczenia.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu			
☐ nie dotyczy			
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: doprecyzowanie wymagań dotyczących sposobu wykonywania badań zanieczyszczenia powierzchni ziemi.		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz: -			
9. Wpływ na rynek pracy			
Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	
		☐ informatyzacja ☒ zdrowie	
Omówienie wpływu		Przewiduje się pośredni wpływ regulacji na środowisko naturalne oraz wpływ na zdrowie ludzi.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Planuje się, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia rozporządzenia.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Nie planuje się ewaluacji.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Brak.			